

Otázka: Psychické jevy osobnosti

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Pavla

Psychické jevy osobnosti

- navzájem spojeny a působí jako celek
- jsou funkcí mozku
- vliv společnosti a výchovy
- některé se mění a vyvíjejí

Dělení

1. Psychické vlastnosti

- temperament
- schopnosti

- charakter
- motivy a postoje
- volní vlastnosti

2. Psychické procesy

- poznávací (kognitivní)

a) vnímání

b) fantazie

c) představy

d) myšlení

e) řeč

- paměť

a) zapamatování

b) uchování

c) vybavení

- motivační

a) citové

b) volní

3. Psychické stavy

- pozornost
- citové stavy

TEMPERAMENT

- soubor převážně vrozených psychických vlastností, které umožňují dynamiku prožívání a chování osobnosti

Hippokrates

- nejstarší teorie dále upravil lékař Galenos
1. sangvinik – čilý, veselý, společenský a nestálý
 2. choleric – rychlý, samostatný, dráždivý, rychle vzplane a uklidní se
 3. flegmatik – klidný, lhostejný, pomalý a netečný
 4. melancholik – vážný, svědomitý, zodpovědný a skleslý

C. G. Jung

1. introvert – zaměřený do svého nitra, klidný, plachý s intenzivním vnitřním životem a hlubokými city
2. extrovert – zaměřený na vnější svět, společenský, otevřený, aktivní a přizpůsobivý

I. P. Pavlov

- zakladatel teorie o vyšší nervové činnosti (síla, pohyblivost a vyrovnanost)
- navázal Eysenck - vytvořil model osobnosti - introverze, extroverze, stabilita a labilita

SCHOPNOSTI

- psychické vlastnosti osobnosti, které jsou předpokladem pro úspěšné vykonávání určité činnosti
- ukazatel kvality a rychlosti u různých lidí ze stejných vnějších podmínek
- vyvíjejí se na základě anatomicko-fyziologických dispozic člověka nebo-li vloh

Stupně:

nadání - souhrn schopností určitého druhu

talent - rozvinutý souhrn schopností

genialita - mimořádně rozvinutý talent

Schopnosti:

- verbální
- prostorová představivost
- numerické
- paměťové
- percepční pohotovost
- psychomotorické
- umělecké

Dělení:

1. obecné – úspěšnost vykonávání mnoha činností
2. specifické – konkrétní činnosti

INTELIGENCE

Dělení:

1. fluidní – vrozená, již se nevyvíjí
2. krystalická – založena na zkušenostech, učení a vědomostech

Znaky inteligentního chování:

- soudnost, pohotové a přesné vyjadřování
- vnímání a paměť
- koncentrace

intelligenční testy - na základě intelligenčního kvocientu

Emoční inteligence

- a) znalost vlastních emocí
- b) zvládání emocí
- c) schopnost motivovat se
- d) schopnost vnímání emoce druhých
- e) navazování mezilidských vztahů

Související pojmy:

dovednost - učením získaná dispozice k rychlému a správnému vykonávání činnosti vhodnou metodou

vědomost - učením osvojený poznatek

návyk - opakováním získaný sklon, bez uvědomělé kontroly

TVOŘIVOST

- tvůrčí činnost, jejímž výsledkem je něco nového a originálního

a) tvořivé a flexibilní myšlení

b) zájem o formu a eleganci

c) empaticnost a zájem o lidské jednání

CHARAKTER

- souhrn psychických vlastností osobnosti, které se projevují v mravní stránce chování a jednání osobnosti

svědomí - systém morální kontroly a autoregulace, vnitřní hlas

MOTIVY

- pohnutky a příčiny reakcí a činností

POTŘEBA

- stav nedostatku či nadbytku něčeho, co nás vede k činnosti uspokojující potřebu

Dělení:

- a) biologické
- b) sociální

Abraham Maslow - autor stupňovitého řazení potřeb

- a) pud - vrozená pohnutka činnosti
- b) zájem - získaný motiv, kladný vztah k něčemu
- c) aspirace - snaha o sebeuplatnění
- d) cíl - uvědomělý směr aktivity
- e) ideály - vzorové cíle
- f) zvyk - tendence za určitých okolností vykonávat určitou činnost

POSTOJE

- sklony člověka reagovat ustáleným způsobem

Dělení:

- kognitivní
- emotivní
- behaviorální

VNÍMÁNÍ

- psychický proces, který zachycuje co působí na smyslové orgány v daném okamžiku

Druhy:

- zrakové
- čichové a chuťové
- sluchové
- pohybový analyzátor
- vnímání doteku
- hmat

vjem: obrazu předmětu jako celku

počitek: obraz jednotlivého znaku vnímaného předmětu

PŘEDSTAVA

- názorný obraz něčeho, co nepůsobí na naše smyslové orgány

FANTAZIE

- psychický proces, ve kterém vytváříme nové představy, základem jsou zkušenosti

Dělení:

- rekonstrukční
- tvůrčí
- Vybavování : záměrné a bezděčné

PAMĚŤ

- soubor procesů, které umožňují osvojení, uchování a vybavení informací

Dělení

- krátkodobá – několik sekund, sluchové a zrakové vjemy
- dlouhodobá – uchovává to, co budeme potřebovat delší dobu

- logická, mechanická, bezděčná a záměrná

- zapomínání

MYŠLENÍ

- schopnost člověka na základě smyslového poznání

Druhy:

- motorické
- imaginativní
- propoziční

Intuice: schopnost bezprostředně zastihnout pravdu

CITY

- procesy, které hodnotí různé skutečnosti a situace

Dělení:

- nižší
- vyšší
- stenické
- astenické

Citové stavy:

- pocity
- nálady
- afekty
- vášně
- citové vztahy

VŮLE

- zajišťuje dosahování cílů

Volní procesy:

- přípravná fáze
- průběh

KONFLIKT

Druhy

- dvou pozitivních sil
- dvou negativních sil
- mezi pozitivní a negativní silou
- konflikt dvou kladných a negativních sil

POZORNOST

- stav projevující se soustředěním

Vlastnosti:

- selektivita
- trvalost
- intenzita
- rozsah
- přesouvání pozornosti

VĚDOMÍ

- psychický stav jedince, který je schopen reagovat na podněty a myslet na procesy, které si uvědomuje

Nevědomí

- duševní obsahy, které jsou v daném okamžiku mimo vědomí jedince

Spánek

- stav organismu, při kterém jed fyzická a duševní činnost utlumena (nREM, REM)